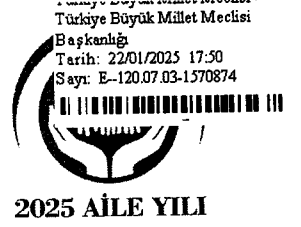

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-14604522
Konu : Soru Önergeleri (7/18958-7/19600)

7/18958 GK 42
7/19600 GK 53

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 11.11.2024 tarihli ve 1527904 sayılı yazınız.
b) 27.11.2024 tarihli ve 1537295 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih ŞAHİN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/18958 ve 7/19600 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/18958-19600 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: F573FB55-2A66-46C0-99EF-B05C8C348FE2

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih ŞAHİN'e Ait 7/18958 ve 7/19600 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergelerine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Bakanlığımız sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir.

Ayrıca hanelerde çocukların hayat standartlarını yükseltmek ve gelişimlerini desteklemek amacıyla önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bakanlığımızca çocuklarımızın sosyal ve ekonomik yönden güçlendirilmesi, kurum bakımına alınmadan ailesi yanında desteklenmesi amacıyla **Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED)** yürütülmektedir. Ailelere sağlanan sosyal ve ekonomik destek ile çocuklar öz aile veya yakınları yanında desteklenmekte, aile birliği ve bütünlüğü korunmaktadır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanlar İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek edindirilmelerine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

SED hizmeti ile çocuklar için ekonomik destek sağlanması yanında alanda çalışan meslek elemanları tarafından ailenin ihtiyaç duyduğu konularda psikososyal müdahale de yapılmaktadır.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sürecinde aile içinde tespit edilen sorunların çözümü amacıyla mesleki çalışmalar yapılmaktadır. Aile içi sorunların çözülmesi, ailenin ve çocuğun çevreye uyumu, çocuğun okula uyumu ve eğitime devamı, kriz durumundaki kişilere psikososyal destek sağlanması, ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması vb. konularında mesleki müdahalede bulunmaktadır.

Ayrıca SED hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla 2017 yılında başlatılan **“SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi”** kapsamında 81 ilde SED hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır.

Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

Ayrıca ihtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektedir.

SED Hizmetinin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesine yönelik **“SED Hizmeti Etki Analizi Projesi (2024-2025)”**, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programında kabul edilmiştir.

SED Hizmetine ihtiyaç duyan hanelere, doğrudan çocuklarımızın aile bütünlüğü içerisinde korunması, sağlıklı gelişimleri ve eğitim yaşantılarının desteklenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından çocuk odaklı sosyal ve finansal destek programı uygulanmaktadır.

Öte yandan eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Ek olarak Bakanlığımızca SED hizmetlerinden faydalandırılan çocuklar ve ailelerine, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve UNICEF tarafından geliştirilen ve çocukların ve bakım verenlerin duygusal sıkıntılarla başa çıkma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan **“Erken Ergenlik Dönemi Duyguları Yönetme Becerileri Programı (EASE)”**nın uygulanması planlanmaktadır.

Ülkemiz BM Çocuk Hakları Sözleşmesini imzalayan ülkelerden biri olup Bakanlığımız koordinesinde, ilk kez 2013 yılında oluşturulan **“2013–2017 Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı”** hazırlanarak uygulanmıştır. **“Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028)”** ise şu anda uygulanmaktadır. Belgenin hazırlık sürecinde, ulusal düzeydeki plan ve programlar ile uluslararası planların yöntem ve içeriğinden faydalanılmış, tüm tarafların katkıları belgeye yansıtılmıştır.

Bahse konu Strateji Belgesi ile 2023–2028 yılları arasında çocukların risklerden korunmalarına yönelik toplumsal farkındalığı artırıcı faaliyetlerin yürütülmesi ve çocukların risklerle karşı karşıya gelmemesi ve onlara yönelik güvenli alanların oluşturulmasına ilişkin eylemlere yer verilmiştir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız, bahse konu Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile çocuğun üstün yararı doğrultusunda ayrımcılık yapmama, çocuğun yaşama ve gelişim hakkı ve katılım hakkı ilkelerini referans alarak bu alanda politika üretmektedir. Çocuğun tüm haklarının korunması için gerekli yasal ve idari önlemler alınmakta olup; ırk, dil, din, mezhep ya da etnik farklılık gözetilmeksizin tüm çocuklar eğitim, sağlık, sosyal yardım ve hizmetlerden eşit ve ücretsiz yararlandırılmaktadır. Bu noktada tüm uluslararası sözleşmeler, yasalar ve belgelerden etkin olarak faydalanılmaktadır.

Bununla birlikte ihtiyaç duyan hanelere, doğrudan çocuklarımızın aile bütünlüğü içerisinde korunması, sağlıklı gelişimleri ve eğitim yaşantılarının desteklenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından çocuk odaklı sosyal ve finansal destek programı uygulanmaktadır. (Doğum ve Çoklu Doğum Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Öksüz Yetim Çocuk Yardımı, Genel Sağlık Sigortası Prim Ödemeleri, Şartlı Sağlık Yardımı, Engelli Çocuklara Bakım Verenlere Yönelik Evde Bakım Aylığı, Engelli Aylığı, Şartlı Eğitim Yardımı, Ücretsiz Ders Kitabı Desteği, Eğitim Materyali Yardımı, Öğrenci Barınma-Taşıma- Yemek Yardımı, Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması, Yabancılarla Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı, Ana Okulu/Ana Sınıfı Destek Programı, Eğitim Destekleri Kapsamında Ulaşım Yardımı)

Öte yandan eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Ek olarak Bakanlığımızca her ilde **Çocuklar Güvende Ekipleri** oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Ekipler tarafından alan taramaları, çocuklarla mesleki çalışmalar, hane ziyaretleri, ailelere yönelik rehberlik faaliyetleri, eğitim kurumları ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.

Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca çocuğun ailesine rehberlik hizmeti verilmekte, gerekli görüldüğü takdirde aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte, gerek görülmesi halinde çocuk kurum bakımına alınabilmektedir.

Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı İcraat Programı V. 180 Günlük Eylem Planı kapsamında “22 İlde kırsal bölgelerde çocuklar için koruyucu ve önleyici hizmetler hakkında bilgilendirme yapılması ve ihtiyaçların belirlenmesi” eylemi hayata geçirilmiştir.

Çalışmada ekipler tarafından ziyaret edilen köylerde aileler ve çocukların yanı sıra muhtarlar, okul idarecileri, belediye görevlileri ve imamlarla da görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma büyükşehirler dışındaki 51 ilde yaygınlaştırılmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu kapsamda doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları da yürütülmektedir.

Bununla birlikte yoksulluk zincirini kırmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.